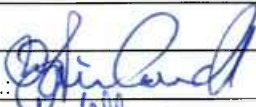
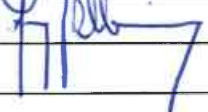

KSK-notat nr.: 2/2014 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Fjellkraft AS/Hennaelva kraftverk	
Fylke/kommune:	Møre og Romsdal/Halsa	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:
Saksbehandler:	Jørgen Kocbach Bølling	Sign.:
Dato:	24 FEB 2014	
Vår ref.:	NVE 200903891-26	

Søknad om tillatelse til bygging av Hennaelva kraftverk i Halsa kommune i Møre og Romsdal fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
NVEs vurdering	10
NVEs konklusjon	15
Forholdet til annet lovverk	16
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	17
Øvrige forhold	20
Vedlegg	20

Sammendrag

Fjellkraft AS søker etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Hennaelva kraftverk i Halsa kommune i Møre og Romsdal fylke. Det søkes også om tillatelse etter energiloven for etablering av nødvendige høyspentanlegg.

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 9,1 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 0,55 m³/s. Avrenningen varierer fra år til år med flommer fordelt ut over hele året. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 53 og 58 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 40 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,4 m³/s og minste driftsvannføring 0,07 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 0,06 m³/s hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 68 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon. Planlagt installert effekt er på 2 MW. Kraftverket vil utnytte et fall på 170 m, mellom inntak på kote 175 og utløp på kote 5. Midlere årsproduksjon vil være på 4,7 GWh. Planene omfatter ikke magasin, men en inntakskulp, rørgate (1940 m), nye veier (200 m), kraftstasjon (100 m²), og jordkabel (500 m) til eksisterende 22 kV linje. Områdekonsesjonær er Svorka Energi AS.

Halsa kommune er positiv til en bygging. Fylkesmannen i Møre og Romsdal og Naturvernforbundet er ikke negative til utbyggingen, men krever bedre utredning av virkninger for naturtyper. Møre og Romsdal fylkeskommune har reist innsigelse til prosjektet grunnet manglende kulturminneundersøkelser. Fjellkraft AS har etter dette fått gjennomført § 9 undersøkelser i

planområdet. Resultatet av dette er funn av et automatisk fredet kulturminne og to funn av nyere tids kulturminner. Disse er ivaretatt i NVEs behandling av saken. To grunneiere og en privatperson har uttalt seg negativt til prosjektet, som følge av virkninger for naturmangfold og friluftsliv.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 4,7 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon i et middels år. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,4 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulemperne ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulemperne til et akseptabelt nivå.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Hennaelva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter gitt avbøtende tiltak. Kraftstasjonen skal i følge søknaden plasseres slik at den ikke gir vesentlige negative konsekvenser for anadrom fisk. Nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Kraftstasjonen skal utformes slik at støyfølsom bebyggelse ikke utsettes for støy over gjeldende retningslinjer. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført som nærmere fastsatt mener NVE at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Fjellkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Hennaelva kraftverk som omsøkt. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Fjellkraft AS, datert 04.06.2013:

Søknad om tillatelse til å bygge og drive Hennaelva kraftverk.

Fjellkraft AS ønsker å utnytte er del av vannfallet i Hennaelva til kraftproduksjon, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8 om tillatelse til:

- Bygging av Hennaelva kraftverk.

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- Bygging og drift av Hennaelva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Hennaelva kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG

Nedbørfelt	km ²	9,1
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	17,3
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	60,3
Middelvannføring	l/s	550
Alminnelig lavvannføring	l/s	40
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	53
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	58

KRAFTVERK

Inntak	moh.	175
Avløp	moh.	5
Lengde på berørt elvestrekning	km	2,1
Brutto fallhøyde	m	170
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,4
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,4
Minste driftvannføring	m ³ /s	0,07
Tilløpsrør, diameter	mm	800
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	60
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	60
Tilløpsrør, lengde	m	1940
Installert effekt, maks	MW	1,95
Brukstid	Timer	2400

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	3,0
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	1,7
Produksjon, årlig middel	GWh	4,7

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	26,3
Utbyggingspris	kr/kWh	5,6

Hennaelva kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	2,3
Spenning	kV	0,69

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	2,3
Omsetning	kV/kV	0,69/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	M	500
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Fjellkraft AS er tiltakshaver og har inngått avtale med berørte fallrettseiere og grunneiere. Dersom det blir gitt konsesjon vil det bli stiftet et eget selskap, Hennaelva kraftverk AS, som vil få overført konsesjonen fra Fjellkraft AS.

Beskrivelse av området

Hennaelva kraftverk er planlagt bygget i Hennaelva i Halså kommune, Møre og Romsdal fylke.

Den berørte elvestrekningen er ca. 2,1 km lang. Tiltaket går gjennom et område som i hovedsak karakteriseres som en bekkekløft som i søknaden oppgis å ha fra liten til middels verdi.

Teknisk plan*Inntak*

Inntaksdammen er planlagt anlagt på kote 175 et lite stykke overfor broen som i dag krysser veien som følger elven opp fra Henna. Total damlengde er i søknaden oppgitt til 40 m, men dette ble under NVEs befaring korrigert av søker til 15 m. Største damhøyde blir ca. 4 m. Inntaket vil bli utstyrt med inntaksrist og stengeanordninger.

Rørgate

Vannveien vil få en lengde på 1940 m, og vil i sin helhet bli nedgravd/tildekket. Vannrøret vil få en diameter på 0,8 m og rørtraséen vil i anleggsperioden ha et ryddebelte fra ca 5 til 20 m. Vannveien vil de første 150 m gå på østsiden av Hennaelva, og deretter på vestsiden av Hennaelva ned mot kraftstasjonen. Kryssingen av Hennaelva skjer ved at røret festes under eksisterende bro. Rørtraséen følger deretter delvis eksisterende vei og delvis legges den over dyrket mark. På kote 110 eier og driver Halså kommune et høydebasseng. Det går stikkledninger mot øst over elven for vanntilførsel til bebyggelsen. Detaljer tilknyttet dette oppgis løst i detaljprosjekteringsfasen.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt plassert i dagen på vestsiden av elva i skråningen mot det som fremstår som elvens gamle løp på kote 5. Kraftstasjonen får et grunnareal på 100 m². For å etablere tomt med størrelse 200-300 m² må det graves/sprenges bort ca 1000 m³ masser.

Kraftstasjonen vil få en Peltornturbin med effekt på ca 2 MW. Turbinen vil ha maksimal slukeevne på 1,4 m³/s og minste slukeevne på 0,07 m³/s. Generatoren får en ytelse på 2,3 MVA. Transformatoren får en kapasitet på 2,3 MVA og en utgående spenning på 22 kV.

Nettilknytning

Kraftverket planlegges tilknyttet eksisterende 22 kV luftlinje som går parallelt med E-39 og passerer Hennaelva på kote 25. Like ved Hennaelva er det en transformator som er planlagt tilknytningspunkt. Fra kraftverket er det planlagt ca 500 m jordkabel til tilknytningspunktet.

Veier

For adkomst til kraftstasjonen planlegges det å benytte eksisterende traktorvei de første 20 m fra dagens E-39, og deretter er det planlagt å bygge en 150 m lang grusvei. Vannveien planlegges etablert uten permanent vei. Fra eksisterende bomvei må det bygges ca. 50 m grusvei ned til området for inntak og dam.

Massetak og deponi

Overskuddsmasser fra rørgate utgjør et volum på ca. 1500 m³. Dette planlegges benyttet i anlegging av vei og kraftstasjon. Omfyllingsmasser i rørgate sorteres og benyttes, og eventuelle overskudd planlegges benyttet i andre utbyggingsprosjekter i området.

Andre inngrep i vassdraget

Hennaelva benyttes i dag ikke til annen kraftproduksjon. Elven renner i bro under E-39, og det er også planlagt en ny trasé for E-39 i bro over elven, et stykke over det sted der veien i dag krysser elven.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Det er ikke utarbeidet en plan for utbygging av småkraft i Halså, verken som kommunedelplan eller plan for avgrensede områder. Planområdet ligger i et LNF område.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket vil ikke medføre reduksjon av inngrepsfrie områder (INON).

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 26.09.2013 sammen med representanter for søkeren, grunneiere og Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Høringsuttalelsene innkommet før frist for uttalelse har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av saksbehandler. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Halsa kommune skriver i brev av 27.8.2013 at kommunen ikke har spesielle merknader til at det gis konsesjon for bygging og drift av anlegget som omsøkt. Det påpekes at anleggsarbeid må utføres på en skånsom måte, og at det må etterstrebis å føre terrenget tilbake til opprinnelig form.

Kommunen har vurdert tiltaket i henhold til naturmangfoldloven §§ 8-12. Her fremgår det at ettersom kraftverket skal ligge ved fossen som er begrensende for sjørretens vandring, og at det blir minstevannføring, er liten grunn til å tro at ål vil påvirkes vesentlig. Heller ikke gaupe antas at vil påvirkes vesentlig. Kunnskapsgrunnlaget i saken vurderes som tilstrekkelig.

Kommunen har vurdert forhold til kulturminner og virkninger av vei inn til området. De skriver at det ikke er registrert funn av kulturminner. Det påpekes at en eksisterende vei og bro neppe er god nok for transport i anleggsfasen, og at dette og eventuelt samordning med stedlig skogbruksinteresse bør vurderes. Det påpekes også at det mangler en samlet plan for utnytting av vassdrag i regionen, og at vurdering av enkeltprosjekt kan ha uheldige virkninger.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal skriver i brev av 23.8.2013 at Naturbase på grunn av begrensede midler ikke er fullstendig, og at selv om ikke er registrert prioriterte naturtyper i influensområdet kan dette likevel være tilfellet. Etter deres vurdering gir søknaden i hovedsak et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. De konstaterer at det ikke er gjort funn av rødlistearter, og det er lite trolig at dette finnes i influensområdet. Videre er det med unntak av en lokalitet av naturtype bekkekløft ikke påvist truede vegetasjonstyper eller prioriterte naturtyper som indikerer potensial for rødlistearter. Fylkesmannen skulle gjerne sett at kløfteområdet ble gitt en bedre beskrivelse, herunder en beskrivelse av skogsjiktet, kontinuitetsverdier og en sammenligning med andre vassdrag i kommunen og regionen.

Vedrørende fisk finner ikke Fylkesmannen det nødvendig med behandling av tiltaket i medhold av lakse- og innlandsfiskloven. Dette skyldes at kraftverket vil bli plassert slik at anadrom strekning ikke får redusert vannføring og at turbinen tilpasses vanngjennomstrømning ved stopp (omløpsventil). Når det gjelder ål påpekes det at over 50 % dør ved utvandring gjennom kraftverk, og at tiltak som leder fisken forbi turbinene er den sikreste måten å redusere dette på. Det finnes også andre virkemiddel, som ålegitter eller stans ved utvandring. Fylkesmannen vurderer imidlertid det ikke nødvendig å pålegge særskilte tiltak i dette prosjektet. Fylkesmannen påpeker at det fra før er bygget og planlagt flere småkraftprosjekter i Halså, og ber NVE om å vektlegge samlede virkninger når nye søknader skal vurderes. For øvrig har de ikke merknader til søknaden.

Møre og Romsdal fylkeskommune skriver i brev av 2.9.2013 at de reiser innsigelse mot det omsøkte tiltaket. Dette begrunnes med at de vurderer potensialet for funn av kulturminner som høyt, og av en karakter som gjør det nødvendig med undersøkelser etter kulturminneloven §§ 9 og 10 før en konsesjon kan meddeles. I denne sammenheng påpekes kjente kulturminner på Kråkneset, ca. 1 km fra tiltaket, og funn etter bosetninger fra steinalderen nær Hennaelva.

Vedrørende friluftsliv har ikke fylkeskommunen kommentarer ut over at de finner tiltakshavers bruk av begrepet "brukerinteresser" som søkt, da også andre tema som landbruk etc. også faller innefor dette begrepet. Friluftinteresser burde således vært omtalt som et eget tema.

Statens vegvesen skriver i brev av 20.6.2013 at de ikke har merknader til søknaden, utover at tiltakshaver er pliktig til å søke om tillatelse til graving/kryssing av E-39. Dette gjelder også ved nærføring. Videre må tiltakshaver søke om tillatelse til å etablere avkjørsel fra E-39. Dette gjelder også for anleggsvei ved etablering.

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal skriver i brev av 3.9.2013 at tiltaket på deler av det berørte området kan ha blitt gitt feil naturtype. De påpeker at det er forskjeller i oppfatningen av området i småkraftverksrapporten og undersøkelser som er gjort i forbindelse med ny E39. Etter egen befarings

av deler av området mener de at det bare er den øverste delen av området som er en typisk bekkekjøft, og at andre deler av området bør karakteriseres som ravnedal. Dette er en naturtype som kan ha stor verdi og som er lite kartlagt i området. Etter det Naturvernforbundet kjenner til er det få vassdrag i kommunen og regionen som har denne naturtypen. På dette grunnlag mener de at det geologiske grunnlaget alene er så viktig at verdien i området bør karakteriseres som god (B), og at andre verdier kommer i tillegg. På det delstrekket Naturvernforbundet har befart har de funnet alm (NT) av betydelig størrelse. Denne forekomsten kan gi et potensial for rødlistearter som ikke er tilstrekkelig kartlagt, herunder muligens sopp- og lavarter. Det påpekes for øvrig at utreder bare har befart deler av området. På dette grunnlag bestrider de at kunnskapsgrunnlaget i saken kan karakteriseres som god.

Naturvernforbundet påpeker at det er bygget relativt mange kraftverk i regionen rundt Hennaelva. Det er få vassdrag av noe størrelse igjen som ikke er påvirket av redusert vannføring. På dette grunnlag krever de vurderinger etter naturmangfoldloven § 10 om samlet belastning.

S.H. Henden og A.S. Henden skriver i brev av 15.8.2013 at det ikke stemmer at tiltakshaver for Hennaelva kraftverk har nødvendig avtale med alle grunneiere vedrørende fallrettigheter i elven. De opplyser om at de som grunneiere i området har 12,5 % av fallrettighetene i elven, og at de ikke ønsker utbygging av elven. Dette begrunnes med at tiltaket vil medføre støyvirkninger for deres bolig da kraftstasjonen i anlegget er planlagt 50 meter fra boligen i dominerende vindretning. De opplyser også om at det ligger en hytte 15-20 meter fra den planlagte kraftstasjonen. Videre mener de at utbyggingen er uheldig ut i fra virkninger for kulturlandskapet og naturvern. I denne sammenheng fremheves et rikt dyre- og fugleliv tilknyttet elven, med observasjoner av blant annet gaupe og oter. Fossekall og strandsnipe hekker ved elven, kongeørn og fjellvåk hekker i fjellsiden ovenfor inntaksdammen. Vedlagt høringsuttalelsen ligger en rapport av 7.2.2012 som Statens vegvesen har fått utarbeidet i forbindelse med veiutbygging av E-39 ved Halså.

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Fjellkraft AS har kommentert de innkomne høringsuttalelsene i e-post av 20.8.2013 og brev av 17.9.2013. Vedrørende fallrettsforholdene skriver de at dette ble avgjort av Nordmøre jordskifterett i sak nr.: 1530-2007-0016. Jordskifteretten kom til at fallretten ligger i sameie, hvorav bnr. 6 har en andel på 12,5 % i sameiet. Videre opplyser de at det i et sameiemøte den 11. mars 2009, hvor 87,5 % av eierandelene var til stede, ble enstemmig vedtatt at sameiet skulle inngå avtale med Fjellkraft AS om utvikling av kraftverk i Hennaelva. Hjemmelshavere til Gnr 100, bnr. 6 var ikke til stede på møtet, men var lovlig innkalt, og er i henhold til sameieloven forpliktet av flertallets vedtak. Eierne av gnr 100, bnr 6 ble orientert om sameiets vedtak i brev fra Fjellkraft AS av 24.3.2009.

Vedrørende bruk av elven som naturlig skille for husdyrhold skriver de at det kan være et avbøtende tiltak å montere et gjerde på den aktuelle strekningen. Vedrørende støypåvirkning fra kraftstasjonen blir det i innkomne merknader hevdet at et bolighus ligger 50 m fra kraftstasjonen. Dette har søker kontrollmålt og funnet at avstanden til Henden's hus er ca. 170 meter i luftlinje. I utforming av stasjonen vil Fjellkraft legge vekt på støydempende tiltak.

Vedrørende fylkeskommunens innsigelse knyttet til krav om undersøkelser i medhold av kulturminneloven forutsetter søker at dette kommer som vilkår for en eventuell konsesjon, og opplyser at det er sendt bestilling av undersøkelse til fylkeskommunen.

Vedrørende innspill knyttet til biologisk mangfold opplyser søker at de har fått utarbeidet en rapport som belyser dette temaet av konsultantselskapet SWECO.

Rapport om biologisk mangfold forelagt NVE etter innspill i høringsprosessen

I rapport av 13.09.2013 har Sweco vurdert biologisk mangfold. Følgende er et sammendrag av dette.

Generelt om naturtyper i influensområdet

Rådgivende biologer ved Eilertsen m.fl. (2012) har i forbindelse med omlegging av E-39 gitt bekkekløften i Hennaelva B-verdi (viktig). Sweco vurderer begrunnelsen for vurderingen som riktig, men kan ikke se at dette oppfyller kravene for B-verdi. På grunn av at lokaliteten er relativt grunn og ikke har spesielt gammel skog vurderer de ikke dette som en velutviklet bekkekløft med kontinuitet i tresjiktet. Det er heller ikke mye bergvegger i området og ingen rødlistearter foruten alm (NT, registrert av Naturvernforbundet i Møre og Romsdal). Berggrunnen i området tilsier heller ikke spesielt potensial for kalkkrevende rødlistede arter. Lokaliteten vurderes å være godt undersøkt, med to uavhengige feltarbeid gjennomført av Sweco og Rådgivende Biologer, og usikkerheten vurderes dermed som relativt liten. I tillegg har Naturvernforbundet i Møre og Romsdal vært på befaring. På bakgrunn av det ovennevnte vurderer Sweco fortsatt at bekkekløften er av C-verdi (lokalt viktig).

SWECO slutter seg til Eilertsen m.fl. vedrørende avgrensning og verdisetting av området nedenfor E-39. Dette område har naturtype gråor-heggeskog (flommarksskog) med C-verdi, noe som ikke endrer vurderingen av biologisk mangfold for kraftverket.

Mellom bekkekløften og gråor-heggeskogen har Eilertsen m. fl. registrert et område med naturtype viktig bekkegrad med B-verdi, som følge av stedets økologisk funksjon. Sweco slutter seg til registreringen av naturtypen, men er uenig i verdisettingen, som av Sweco settes til C-verdi. Til grunn for dette oppgir de at elvestrekningen er relativt kort, har begrenset artsrikdom og kun vanlig forekommende arter. Ål vektlegges i denne sammenheng ikke ettersom elven ikke vurderes som et viktig vassdrag for arten. Det oppgis at elven mangler lavereliggende vann av noe størrelse.

På bakgrunn av det ovennevnte vurderer Sweco fortsatt at alle registrerte naturtyper har C-verdi. Dette er lokalt viktige områder, men gir liten verdi for naturtyper i influensområdet.

Innspill til innkomne merknader

På oppfordring fra Fylkesmannen har Sweco gitt en nærmere beskrivelse av bekkekløftlokaliteten. Skogsjiktet her består i øvre del av bjørk og furu mens området er dominert av gråor i nedre del. Det er også enkelte almetrær (NT) her. Skogen er relativt ung, det er begrenset med epifytter, og selv om det er noe læger og død ved vurderes kløften til ikke å ha spesielt store kontinuitetsverdier. Når det gjelder sammenheng med andre vassdrag i kommunen og regionen er det ikke registrert andre bekkekløfter i kommunen, men 75 bekkekløfter er registrert i Møre og Romsdal. Av disse har 17 A-verdi, 41 B-verdi og 17 C-verdi.

Sweco stiller seg undrende til at nedre del av bekkekløftlokaliteten skal registreres som den rødlistede naturtypen ravinedal. Ut i fra bilder tatt området kan de ikke se at området har spesielt ravinedalspreg. Den potensielle ravinedalslokaliteten vurderes som kortere enn det Naturvernforbundet har avgrenset. For å vurdere om området er av B- eller C-verdi må området befares på nytt. B-verdi settes dersom området er lengre enn 300 m (Gaarder m.fl.2012). Dersom det er en ravinedal av B-verdi i den nedre delen av bekkekløften medfører dette at verdien for naturtyper blir middels, og verdien for terrestrisk miljø vurderes da samlet å bli middels. Påvirkningsgraden vurderes å bli den samme som tidligere, noe som samlet vil gi liten til middels negativ konsekvens for terrestrisk miljø. Det er ingen kjente registreringer av naturtypen ravinedal i Møre og Romsdal. Det påpekes at dette er en relativt ny rødlistet naturtype (2012). Sweco vurderer det som lite trolig at det er mange ravinedal-lokaliteter av stor verdi i regionen, og sannsynligvis også relativt få av middels verdi.

Vedrørende innspill til at oter (VU), fossekall og strandsnipe (NT) ikke er nevnt i den biologiske rapporten skriver SWECO at oter vil bli påvirket av kraftverksutbyggingen gjennom redusert vannføring. Samtidig mener det at oter fortsatt vil finne føde da redusert vannføring også vil medføre at fisken blir lettere å fange. Også fossekall påvirkes av redusert vannføring, ved at hekkeplasser kan bli mer utsatt for predasjon, og ved redusert mattilgang. Hennaelva er i dag åpen om vinteren. Redusert vannføring kan føre til at elven blir mer utsatt for gjenfrysing, og at arten ikke lenger kan benytte prosjektstrekningen om vinteren.

Strandsnipe er en av Norges vanligste vadefugler, som hekker i tilknytning til vassdrag. Denne er i følge Sweco ikke truet i Norge, men rødlistet som følge av artsnedgang i Sverige. Strandsnipa forventes ikke vesentlig berørt av utbyggingen, da den fortsatt vil finne føde og hekkeplasser nær elven.

Det er nå fremlagt nye opplysninger om hekkeplasser for fjellvåk og kongeørn nær inntaksområdet. Sweco mener at disse burde sjekkes nærmere og i nødvendig grad hensyntas i detaljfasen av prosjektet, dersom det meddeles konsesjon.

Høringsuttalelser mottatt etter frist for uttalelse

Trygve Kvandseth skriver i e-post av 23.09.2013 at det nedenfor broen på setervegen opp til Hennadalen er det et flott fossefall med jettegryter. Dette fossefallet ender i en dyp kulp. Det går sti ned til kulpen som har gode stupe- og bademuligheter, og som er mye brukt av lokale og tilholdssted for fossekall. Kvandseth mener at også kommende slekter bør få mulighet for å benytte seg av kulpen, som han mener at er en unik kulp på hele Ytre Nordmøre. Dersom NVE likevel mener at konsesjon kan meddeles mener han at det bør være tilstrekkelig fallhøyde for kraftverket om vanninntaket legges nedenfor denne kulpen. Dette vil spare den vakreste naturperla i elven.

Innspill fra Fylkesmannen etter befaring

Fylkesmannen i Møre og Romsdal skriver i brev av 07.10.2013 at de vurderer kunnskapsgrunnlaget som for uavklart og tilråder en mer detaljert kartlegging av den delen av vegetasjonen i kløften som er påvirket av vannføringen. Det bør i den sammenheng avklares om en del av kløften kan karakteriseres som ravinedal. Videre skriver de at undersøkelser av de ulike habitatene i en kløft er krevende. Det gjelder både tilgjengelighet og det kreves god fagkunnskap for å ta artsprøver fra de mest interessante habitatene som er påvirket av vannføringen. I saker som dette bør eventuelt føre-var-prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven være sentralt ved en avgjørelse. Dersom ønsket om en bedre kartlegging kan imøtekommes, tilråder de at det blir valgt en uavhengig konsulent som blant annet har kompetanse på kartlegging og verdivurdering av ravinedaler.

Ved en vurdering av samla belastning mener Fylkesmannen at en vurdering på fylkesnivå vil være for grov. Det vil være mer faglig forsvarlig å knytte slike vurderinger til ulike natur/landskapsregioner i fylket slik at den unike variasjonsbredden i småvassdrag blir fanget opp av aktuelle vurderinger. Det er fra før bygd/gitt tillatelse og søkt om flere småkraftprosjekt i Halså kommune. Fylkesmannen råder derfor NVE til å vektlegge de samlede konsekvensene etter § 10 i naturmangfoldloven når flere søknader skal vurderes i området.

Til Rådgivende biologer sin kartlegging av gråor-heggeskogen nedenfor E39 påpeker Fylkesmannen at den til en viss grad også har karakter av flommarkskog. Det er ønskelig at lokaliteten blir ivarettatt selv om verdien er satt til C og at en alternativ plassering av kraftstasjonen blir vurdert.

Når det gjelder rovfugl i området rundt Hennadalen kjenner Fylkesmannen kun til en hekkelokalitet for fjellvåk nord for Hennasetra. Den ligger over en km fra inntaket til kraftverket og tiltaket vil etter deres vurdering neppe påvirke denne.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 9,1 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 0,55 m³/s. Avrenningen varierer fra år til år med flommer fordelt ut over hele året. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 53 og 58 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 40 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,4 m³/s og minste driftsvannføring 0,07 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 0,06 m³/s hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 68 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 254 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 60 l/s gjennom hele året, vil dette gi en restvannføring på ca. 176 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 32 dager i et middels vått år. I 98 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 100 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at den omsøkte maksimale slukeevnen er høy og vil frata vassdraget størsteparten av dets naturlige vannføringsdynamikk.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Naturmangfold

Naturtyper og vegetasjon

Hennaelva renner gjennom et område der det hersker uenighet om naturtype og verdisetting. Dette gjelder særlig mellom tiltakshavers konsulent og Fylkesmannen. I øvre og midtre del av elveløpet renner elven gjennom myrlandskap og en skog med bekkekløft, for deretter å krysse dyrket mark ned mot Arasvikfjorden. Nedover mot den nye traseen for E-39 stiger sidene på bekkekløften, og for deler av dette området stiller Fylkesmannen og Naturvernforbundet spørsmål ved om landskapet elven går gjennom bør karakteriseres som et ravinelandskap, noe det er lite av i regionen og som kan ha stor verdi.

Rådgivende biologer har verdisatt bekkekløften i Hennaelva i konsekvensutredning utført i forbindelse med omlegging av E-39. Her har bekkekløften fått verdi B (viktig). Sweco, som har utført biomangfoldundersøkelsen som følger søknaden om konsesjon, kan ikke se at bekkekløften oppfyller kravene for B-verdi. Vedrørende innspillet fra Naturvernforbundet om at nedre del av bekkekløftlokaliteten skal registreres som den rødlistede naturtypen ravedal stiller Sweco seg undrende til dette. Den potensielle ravedalslokaliteten vurderes også av Sweco til å være kortere enn det Naturvernforbundet har avgrenset. Dersom det er en ravedal av B-verdi i den nedre delen av bekkekløften medfører dette i følge Sweco at verdien for naturtyper blir middels, og verdien for terrestrisk miljø vurderes da samlet å bli middels.

NVE befarte Hennaelva 26.9.2013 sammen med Fylkesmannen. NVE fant ingen grunn til å betvile Swecos og Rådgivende biologers karakterisering av området som bekkekløft. En vurdering av verdisetting basert på området som en lokalt og regionalt sjeldent forekommende rødlistet ravinedal, vurderes således ikke som relevant. Elven, og spesielt den delen som ligger mellom den avgrensede bekkekløften og ned mot dagens E-39, har flere steder både flommarksskog med forekomst av rødlistearter som alm (Nær truet - NT). NVE mener at bekkekløften og gråor-heggeskogen må anses som en sammenhengende verdifull naturtype. NVE vil dermed legge til grunn Rådgivende biologers vurdering og at det verdifulle området med bekkekløft og gråor-heggeskog har B-verdi.

NVE registrerer at ny trasé for E-39 skal bygges i det samme området som Rådgivende biologer har vurdert som en naturtype med B-verdi. Ny E-39 skal imidlertid gå i bro over det aktuelle elvestrekket, og vil ut over en anleggsfase i liten grad gi virkninger for elven.

Ved en eventuell konsesjon til Hennaelva kraftverk vil alle de tekniske inngrepene ligge utenfor bekkekløften slik at den kun blir berørt med fraføring av vann. NVE legger til grunn at elven er godt undersøkt for artsinnhold av ulike instanser og at det ikke er registrert fuktighetskrevenne sjeldne eller truede arter i området. Hennaelva er en elv med hyppige flommer spredt over hele året. Selv om slukeevnen i prosjektet er høy vil flomtoppene bli lite berørt. Dermed vil prosesser som er viktige for lokalitetens verdi fortsatt være aktive selv etter en eventuell utbygging.

Konsekvensene for naturtyper og vegetasjon vil etter NVEs vurdering ikke være avgjørende for konsesjonsspørsmålet gitt at det slippes tilstrekkelig minstevannføring til å opprettholde deler av naturverdiene.

Fisk

Hennaelva har en anadrom strekning og det finnes ål i vassdraget som kan bli berørt av utbyggingsplanene. Fylkesmannen vurderer at konsekvensene for anadrom fisk kan avbøtes ved at kraftverket vil bli plassert slik at anadrom strekning ikke får redusert vannføring og at det installeres omløpsventil i kraftverket. NVE slutter seg til denne vurderingen.

Selv om det under prøvefiske ble fanget ål blir ikke Hennaelva vurdert til å være et viktig ålevassdrag i biomangfoldrapporten som følger søknaden. Grunnen til dette er at det ikke er egnede leveområder for ål oppover i elva. Det er 7 km opp til Klumptjørna som ligger 445 m.o.h. Dette er for høyt over havet til at vannet regnes som et viktig leveområde for ål. Fylkesmannen påpeker at over 50 % dør ved utvandring gjennom kraftverk, og at tiltak som leder fisken forbi turbinene er den sikreste måten å redusere dette på. Det finnes også andre virkemiddel, som ålegitter eller stans ved utvandring. Fylkesmannen vurderer imidlertid det ikke nødvendig å pålegge særskilte tiltak i dette prosjektet.

Ålen er ført opp i både norsk og internasjonal rødliste over truede arter. I Norge ble den først ført opp i desember 2006 som kritisk truet, og den er vurdert som en art med ekstrem høy risiko for utdøing. Det er kjent ikke kjent at Hennaelva er et viktig ålevassdrag, men ettersom ål ble funnet under et kort prøvefiske legger NVE til grunn at arten ofte benytter elvens nedre deler. Det er imidlertid lite sannsynlig at prosjektområdet for Hennaelva kraftverk eller områdene oppstrøms inntaket er egnede leveområder for ål.

Etter NVEs vurdering vil ikke konsekvenser for fisk være avgjørende for konsesjonsspørsmålet gitt at det avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår til en eventuell konsesjon til Hennaelva kraftverk.

Fugl og pattedyr

S.H. Henden og A.S. Henden mener at utbyggingen er uheldig ut i fra virkninger for blant annet et rikt dyre- og fugleliv tilknyttet elven. Det påpekes observasjoner av blant annet gaupe og oter, og at fossekall og strandsnipe hekker ved elven. Videre skriver de at kongeørn og fjellvåk hekker i fjellsiden ovenfor inntaksdammen.

Vedrørende virkninger for hekkende rovfugl i tiltakets influenssone viser NVE til Fylkesmannens uttalelse at hekkende rovfugl ikke vil bli påvirket av tiltaket. NVE mener at hekkende rovfugl ikke vil bli nevneverdig berørt av en eventuell utbygging av Hennaelva kraftverk.

SWECO skriver at oter vil bli påvirket av kraftverksutbyggingen gjennom redusert vannføring. Samtidig mener det at oter fortsatt vil finne føde da redusert vannføring også vil medføre at fisken blir lettere å fange. Også fossekall påvirkes av redusert vannføring, ved at hekkeplasser kan bli mer utsatt for predasjon, og redusert mattilgang. Sweco skriver at Hennaelva er i dag åpen om vinteren. Redusert vannføring kan føre til at elven blir mer utsatt for gjenfrysing, og at arten ikke lenger kan benytte prosjektstrekningen om vinteren. Strandsnipe er en av Norges vanligste vadefugler, som hekker i tilknytning til vassdrag. Denne er i følge Sweco ikke truet i Norge, men rødlistet som følge av bestandsnedgang i Sverige. Sweco skriver at strandsnipa ikke forventes vesentlig berørt av utbyggingen, da den fortsatt vil finne føde og hekkeplasser nær elven.

NVE mener at redusert vannføring vil føre til raskere tilfrysing av elveløpet og dermed endret vintersituasjon for oter. NVE mener redusert vannføring vil føre til en viss reduksjon i bestandene av bunndyr og vannlevende insekter. Dette vil sannsynligvis også redusere mattilgangen for strandsnipe og fossekall, og indirekte også for oter på den berørte elvestrekningen på grunn av reduksjon i fiskebestanden. NVE mener at med tilstrekkelig minstevannføring og oppsetting av rugekasser for fossekall vil en eventuell utbygging ha begrensede og akseptable konsekvenser for slike vanntilknyttede arter. NVE mener hensynet til vanntilknyttede arter må tillegges vekt ved fastsetting av minstevannføring ved en eventuell konsesjon til Hennaelva kraftverk.

Lokalisering av kraftstasjon

Fylkesmannen påpeker at gråor-heggeskogen nedenfor E39 til en viss grad har karakter av flommarkskog. De ber om at lokaliteten blir ivaretatt selv om verdien er satt til C og at en alternativ plassering av kraftstasjonen blir vurdert.

NVE slutter seg til Fylkesmannens vurdering av at den omsøkte lokaliseringen av kraftstasjonen kunne vært bedre. Lokaliseringen er svært nær det gamle elveløpet i elven, og det er både sannsynlig at elven kan komme til å skifte leie og at kraftstasjonen ved denne lokaliseringen vil kunne bli utsatt for flom- og erosjonsskader. Tiltaket som omsøkt vil etter all sannsynlighet medføre et relativt stort inngrep for å sikre stasjonen og vei inn til denne. Dette vil også kunne gi virkninger for flommarkskogen i området.

Alternativene slik NVE ser det er å plassere kraftstasjonen på dyrket mark ut mot Arasvikfjorden eller ovenfor vandringshinderet ved dagens E-39 trase. Alternativet ned mot Arasvikfjorden er etter NVEs vurdering ugunstig med tanke på virkninger for anadrom fisk. Dette vurderes derfor som uaktuelt. Å plassere kraftstasjonen ovenfor vandringshinderet ved dagens E-39 vil gi falltap. Hvor mye avhenger av om kraftstasjonen plasseres rett over vandringshinderet, eller om det av praktiske årsaker må plasseres over dagens E-39. Utbyggingsprisen for prosjektet (5,6 kr/kWh) er allerede relativt høy. Et falltap på 10-15 m vil derfor være uheldig. Etter NVEs vurdering vil ikke den omsøkte løsningen gi så store virkninger for anadrom fisk og flommarkskogen i dette området at dette medfører at kraftstasjonen må flyttes opp til en alternativ lokalisering ovenfor vandringshinderet. NVE legger til

grunn at kraftstasjonen skal plasseres slik at den ikke gir vesentlige negative konsekvenser for anadrom fisk. Nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan.

Oppsummering av virkninger for naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Hennaelva kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i biomangfoldrapporten, utført av SWECO som følger søknaden, høringsuttalelser fra Fylkesmannen og Naturvernforbundet, konsekvensutredning for E39 utført av Rådgivende biologer og NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Fylkesmannen og Naturvernforbundet ønsker at området skal undersøkes ytterligere for verdisetting av naturtypene i området. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Området har blitt kartlagt av to uavhengige konsultantselskaper samt befart av Naturvernforbundet, Fylkesmannen og NVE. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldlovens § 8.

I influensområdet til Hennaelva kraftverk finnes det både rødlistearter som alm (NT), ål (CR), oter (VU) og strandsnipe (NT) i tilknytning til elven samt at det finnes en bekkekloft og flommarksskog av B-verdi. En eventuell utbygging av Hennaelva vil etter NVEs vurdering likevel ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 så lenge det slippes tilstrekkelig minstevannsføring.

Både Fylkesmannen og Naturvernforbundet påpeker at det fra før er bygget og planlagt flere småkraftprosjekter i Halså, og ber NVE om å vektlegge samlede virkninger når nye søknader skal vurderes. I Halså kommune er Tverråa, Storelva, Rodal, Grytdalen, Valsøyfjord og Indreitselva kraftverk under bygging eller i drift. Søknader om Stokkelva, Engdal og Skallelva kraftverk har vært til behandling hos NVE samtidig med søknaden om Hennaelva kraftverk. Disse fire sakene ble befart samtidig høsten 2013. På grunn av de begrensede negative virkningene på naturmiljøet mener NVE at den samlede belastningen på naturmiljøet ikke blir nevneverdig økt ved en eventuell konsesjon til Hennaelva kraftverk. Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er vurdert, og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Eksempler på slike tiltak kan være plassering av kraftstasjon overfor den anadrome strekningen i Hennaelva og installering av omløpsventil i kraftverket. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Støy

Vedrørende støyproblem fra kraftstasjonen blir det i innkomne merknader hevdet at et bolighus ligger nær kraftstasjonen. Tiltakshaver har i søknaden forutsatt at stasjonen vil bli utformet med støydempende tiltak. De oppgir at tekniske egenskaper ved turbin og generator vil bli tilpasset målet om støyreduksjon i den grad det er økonomisk forsvarlig for prosjektet. Videre oppgir de at

kraftstasjonen vil bygges med vannlås, støydempende matte eller tilsvarende for redusere støyen. De skriver også at det skal også tas hensyn til støy i byggkonstruksjonen til kraftverket. Etter NVEs vurdering vil således ikke støy fra tiltaket være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Trygve Kvandseth skriver at det nedenfor broen på setervegen opp til Hennadalen er det et flott fossefall med jettegryter. Dette fossefallet ender i en dyp kulp. Det går sti ned til kulpen som har gode stupe- og bademuligheter, og som er mye brukt av lokale og tilholdssted for fossefall. Kvandseth mener at også kommende slekter bør få mulighet for å benytte seg av kulpen, som han mener at er en unik kulp på hele Ytre Nordmøre. Dersom NVE likevel mener at konsesjon kan meddeles mener han at det bør være tilstrekkelig fallhøyde for kraftverket om vanninntaket legges nedenfor denne kulpen. Dette vil spare den vakreste naturperla i elven.

NVE slutter seg til Kvandseths vurdering av at det omtalte området er et fint sted, med gode friluftskvaliteter knyttet til bading og andre elevnære aktiviteter. Etter vår vurdering vil tilstrekkelig minste vannføring likevel medføre at virkninger for badeområdet minimeres til et akseptabelt nivå.

Kulturminner

Møre og Romsdal fylkeskommune har reist innsigelse mot det omsøkte tiltaket. Dette begrunnes med at de vurderer potensialet for funn av kulturminner som høyt, og av en karakter som gjør det nødvendig med undersøkelser etter kulturminneloven §§ 9 og 10 før en konsesjon kan meddeles. I denne sammenheng påpekes kjente kulturminner på Kråkneset, ca 1 km fra tiltaket, og funn etter bosetninger fra steinalderen nær Hennaelva.

Fjellkraft AS har fått gjennomført § 9 undersøkelser i planområdet. Resultatet av dette er funn av et automatisk fredet kulturminne og to funn av nyere tids kulturminner. Det første er en sannsynligvis en kullgrop, som er relativt uvanlig i det aktuelle området. Det andre er to grensesteinene. For å unngå kulturminnene har tiltakshaver i e-post av 3.02.2014 fremlagt en alternativ trasé for vannveien, der denne ledes over til østsiden av dagens vei i området. Den ny traseen vil fortsatt kunne påvirke de to grensesteinene. NVE vil i en eventuell konsesjon stille vilkår om at virkninger for grensesteinene skal minimeres. Etter NVEs vurdering er dette et godt avbøtende tiltak for det automatisk fredede kulturminnet. Gjennomførte § 9 undersøkelser og tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak imøtekommer etter NVEs vurdering fylkeskommunens innsigelse til saken.

Fallrettigheter

S.H. Henden og A.S. Henden skriver at det ikke stemmer at tiltakshaver for Hennaelva kraftverk har nødvendig avtale med alle grunneiere vedrørende fallrettigheter i elven. De opplyser om at de som grunneiere i området har 12,5 % av fallrettighetene i elven, og at de ikke ønsker utbygging av elven. Fjellkraft AS har kommentert dette, og skriver at fallrettsforholdene ble avgjort av Nordmøre jordskifterett i sak nr.: 1530-2007-0016. Jordskifteretten kom til at fallretten ligger i sameie. Videre opplyser de at det i et sameiemøte den 11. mars 2009, hvor 87,5 % av eierandelene var til stede, ble enstemmig vedtatt at sameiet skulle inngå avtale med Fjellkraft AS om utvikling av kraftverk i Hennaelva. Hjemmelshavere til Gnr 100, bnr. 6 var ikke til stede på møtet, men var lovlig innkalt, og er i henhold til sameieloven forpliktet av flertallets vedtak. Eierne av Gnr 100, bnr 6 ble orientert om sameiets vedtak i brev fra Fjellkraft AS av 24.3.2009. NVE tar ikke stilling til privatrettslige forhold, men forutsetter at Fjellkraft AS har nødvendige fallrettigheter i elven ved en eventuell utbygging. Ved uenighet må dette løses mellom partene direkte, eller i gjennom rettsapparatet.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Hennaelva kraftverk vil gi 4,7 GWh i et gjennomsnittså. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Hennaelva kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Hennaelva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter gitt avbøtende tiltak. Kraftstasjonen skal i følge søknaden plasseres slik at den ikke gir vesentlige negative konsekvenser for anadrom fisk. Nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Kraftstasjonen skal utformes slik at støyfølsom bebyggelse ikke utsettes for støy over gjeldende retningslinjer. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført som nærmere fastsatt mener NVE at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Fjellkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Hennaelva kraftverk som omsøkt. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Fjellkraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 500 m jordkabel til eksisterende linjenett.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Svorka Energi AS er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Fjellkraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjennelse, jmfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttien av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	0,55
Alminnelig lavvannføring	l/s	40
5-persentil sommer	l/s	53
5-persentil vinter	l/s	58
Maksimal slukeevne	m ³ /s	1,4
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	254
Minste driftsvannføring	l/s	70

Søker har foreslått å slippe 60 l/s i minstevannføring hele året. Dette er på nivå med sesongmessige lavvannføringer. Ingen av høringspartene har kommentert nivået på foreslått minstevannføring i sine uttalelser. Etter NVEs vurdering vil dette nivået ivareta de verdier som ligger i elven tilknyttet fisk og øvrig naturmangfold. Ut i fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 60 l/s hele året.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Det skal installeres omløpsventil med kapasitet på minimum 50 % av maksimal slukeevne i kraftverket for å unngå stranding av fisk ved rask vannstandsending. Ved vannforbruk i kraftverket med mindre enn omløpsventilens kapasitet skal omløpsventilen åpne for vannmengden som går gjennom turbinen ved utfall. Omløpsventilen skal koples til kraftverkets styringssystem og testes ut med hensyn til funksjonalitet før kraftverket settes i ordinær drift. Dokumentasjon på at utstyret fungerer etter hensikten skal legges frem for NVEs miljøtilsyn. Rask nedkjøring av kraftverket vil ikke være tillatt uten at omløpsventilen slår inn.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er

bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Inntaksdammen er planlagt anlagt på kote 175 et lite stykke overfor broen som i dag krysser veien som følger elven opp fra Henna. Nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Søknaden oppgir at rørgata skal graves ned på hele strekningen. Dette kan ikke endres ved detaljplan. For å unngå automatisk fredede kulturminner i det aktuelle området, skal vannveien føres over på østsiden av veien i planområdets øvre del, som anvist på detaljkart for området. To påviste nyere kulturminner, grensesteiner, skal merkes opp før anleggsarbeidets start. Det skal søkes å unngå påvirkning av disse. Endringer i rørgatetraseen kan justeres ved detaljplan. Eventuelle endringer skal godkjennes av NVEs miljøtilsyn.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal i følge søknaden plasseres slik at den ikke gir vesentlige negative konsekvenser for anadrom fisk. Nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Kraftstasjonen skal utformes slik at støyfølsom bebyggelse ikke utsettes for støy over gjeldende retningslinjer.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 1,4 m ³ /s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 0,07 m ³ /s.
Installert effekt	Søknaden oppgir 2 MW. Installert effekt kan justeres og tilpasses.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir en Peltonturbin. Turbintype kan ikke endres ved detaljplan uten en konkret vurdering av konsekvenser for anadrom fisk ved eventuell gassovermetning nedstrøms kraftverket. Antall turbiner kan justeres ved detaljplan.

Omløpsventil	Det skal installeres omløpsventil tilsvarende 50 % av maksimal slukeevne.
Vei	Planer for permanent vei til inntaket og kraftstasjonen skal godkjennes ved detaljplan.
Annet	Anleggsarbeid skal søke å unngå skadelig partikkelavrenning til elva, og særlig i gytesesongen for sjørret.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

NVE forutsetter videre at søker følger opp de forutsatte avbøtende tiltak som er beskrevet i søknaden og som høringspartene har lagt til grunn for sin uttalelse:

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE anser forholdet til kulturminneloven § 9 som avklart gjennom kulturminneundersøkelsen som ble utført av fylkeskommunen høsten 2013. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

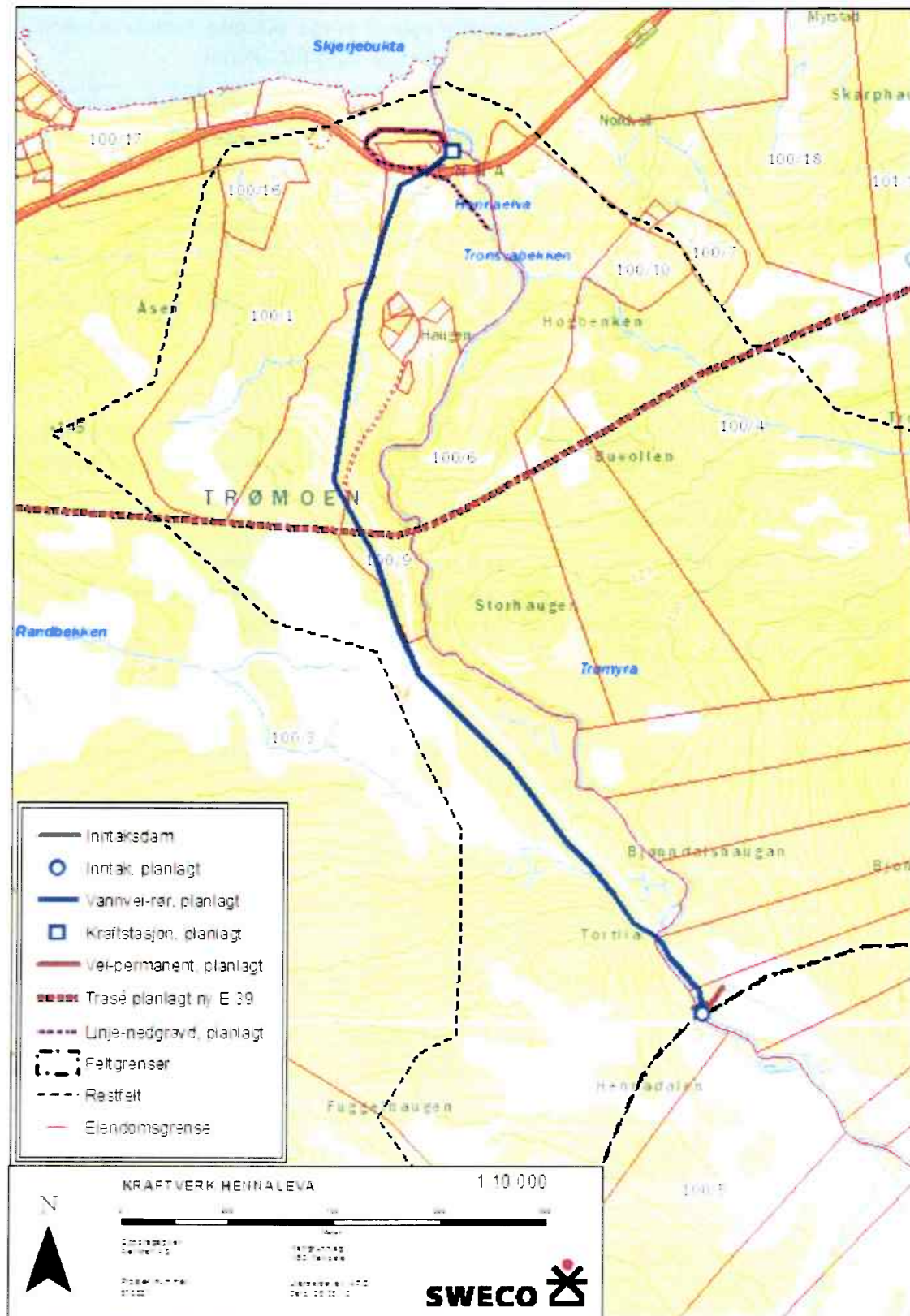
Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Øvrige forhold

Vedlegg

Vedlegg 1: Kart over tiltaket

Vedlegg 2: Kart med justert røttrasé i øvre deler for å unngå påvirkning på kulturminner

